

НАРОДНА БАНКА СРБИЈЕ

Уводна реч гувернера на презентацији Извештаја о инфлацији – фебруар 2016.

Др Јоргованка Табаковић, гувернер

Београд, 19. фебруар 2016.

Даме и господо, драги гости,

Добро дошли на презентацију Извештаја о инфлацији на којој ћемо вам представити најновија монетарна и макроекономска кретања и наша очекивања за наредни период.

Даме и господо, драги гости, верујем да и у наредном периоду сви желимо да видимо Србију као конкурентну и брзорастућу економију – економију у којој су инвестиције и извоз главни покретачи раста. Ми немамо дилему да ће се раст инвестиција, извоза и економске активности наставити и у наредним годинама. Основу за оптимизам дају нам развојни потенцијал Србије, реформска опредељеност Владе, као и посвећеност Народне банке Србије да одржи ценовну и финансијску стабилност. Право на оптимизам дају нам до сада постигнути резултати – монетарна и макроекономска стабилност, снажно фискално прилагођавање, смањење спољне неравнотеже, унапређење пословног и инвестиционог амбијента и др. Потврда постигнутих резултата стигла је и од међународних институција – Међународног монетарног фонда, Светске банке, Европске комисије, Европске банке за обнову и развој, рејтинг агенција и других глобално препознатљивих институција.

Насупрот њима, поједини критичари у домаћој јавности постигнуте резултате приписују „срећним“ околностима и мерама других централних банака. Због тога данас посебно желим да нагласим да смо резултате постигли сопственим снагама, иако смо на том путу били суочени с бројним изазовима из међународног окружења.

Чињеница је да је инфлација у Србији дуже од две године ниска и стабилна. Оно што нико не може да оспори јесте да је инфлација у Србији на нивоу од око 2% и да је она данас упоредива са инфлацијом у европским земљама. Да то није резултат „срећних“ околности нити глобално ниске инфлације, показује искуство земаља у којима је инфлација знатно изнад циљаног нивоа. Висока инфлација у тим земљама резултат је макроекономских неравнотежа и депрецијација националних валута, које су појачане у условима волатилних токова капитала. Ми смо, упркос изазовима, постигли и ценовну стабилност и релативну стабилност девизног курса. Постигли смо их и очували правовременим и добро одмереним мерама у координацији са фискалном политиком. Као резултат – имамо знатно смањење унутрашње и спољне неравнотеже, које ће вам колеге изнети и у бројевима. У једној реченици – буџетски дефицит је прошле године готово преполовљен на 3,7% бруто домаћег производа, а дефицит текућег рачуна платног биланса био је нижи за петину и у потпуности покривен страним директним инвестицијама.

Поред тога, често се у јавности помиње дилема у којој мери је очигледан пад каматних стопа на кредите банака и цену задуживања државе резултат ублажавања монетарне политике Народне банке Србије, а у којој Европске централне банке. Изнећу само чињенице. Пад каматних стопа на динарске кредите почео је у септембру 2013. године, након што је Народна банка Србије маја те године кренула у циклус смањења референтне каматне стопе. Од тада до

данас референтну каматну стопу снизили смо за 7,5 процентних поена, на 4,25%. То је њен најнижи ниво. Банке су у том периоду смањиле каматне стопе на динарске кредите приватном сектору за 10,1 процентни поен, на 8,8%, и оне се сада налазе на најнижем нивоу. И то су чињенице. Пад каматних стопа резултат је и конкуренције међу банкама подстакнуте и тиме што је Народна банка Србије омогућила грађанима да се на транспарентан начин упознају са условима кредитирања по банкама. У истом периоду смањене су и стопе на кредите у еврима, али у мањој мери (за 2,8 процентних поена, на 4,4% у децембру), што је свакако последица и експанзивне монетарне политике Европске централне банке и последичног пада *EURIBOR*-а. Али је неспорно резултат и поправљања наших макроекономских перформанси и ниже премије ризика земље, а тиме и ниже цене задуживања и државе и приватног сектора.

Након смањења референтне каматне стопе на фебруарској седници Извршног одбора, посебно смо истакли наше очекивање да ће даље ублажавање монетарне политике бити праћено наставком започетог опоравка кредитне активности, као и да ће то допринети већим инвестицијама. Раст кредита од 1,8% у 2015. години, упркос доспећу 110 милијарди динара субвенционисаних кредита, био је изнад наших очекивања. Новоодобрени инвестициони кредити били су два и по пута већи у односу на 2014. годину, а висок раст имали су и кредити који су рефинансирани под знатно повољнијим условима. Очекујемо да се те позитивне тенденције на кредитном тржишту наставе и у овој години.

Даме и господо, драги гости, упркос бројним неизвесностима из међународног окружења, извесно је да ћемо нашим мерама наставити да одржавамо постигнуту монетарну и финансијску стабилност и да тиме дајемо пун допринос одрживом економском опоравку и просперитету Србије.

Сада бих реч дала Ани Ивковић, која ће вам представити кључне поруке из Извештаја о инфлацији.